

Bryssel, 28. maaliskuuta 2025
(OR. en)

7558/25

AG 39
CIVCOM 77
COCON 14
COTER 46
CSDP/PSDC 202
CYBER 84
HYBRID 27
IPCR 21
JAI 388
MI 180
POLMIL 80
PROCIV 30
RELEX 392
SAN 134

SAATE

Lähetäjä: Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine
DEPREZ

Saapunut: 27. maaliskuuta 2025

Vastaanottaja: Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri

Kom:n asiak. nro: JOIN(2025) 130 final

Asia: YHTEINEN TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE,
EUROOPPA-NEUVOSTOLLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN
TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE
Euroopan varautumisunionistrategiasta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja JOIN(2025) 130 final.

Liite: JOIN(2025) 130 final

EUROOPAN
KOMISSIO

UNIONIN ULKOASIOIDEN
JA TURVALLISUUSPOLITIIKAN
KORKEA EDUSTAJA

Bryssel 26.3.2025
JOIN(2025) 130 final

**YHTEINEN TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPPA-
NEUVOSTOLLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA
SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE**

Euroopan varautumisunionistrategiasta

Johdanto

Rauha ja vakaus ovat Eurooppa-hankkeen peruspilareita. Eurooppa elää kuitenkin uudessa todellisuudessa, jolle on ominaista kasvavat riskit ja syvä epävarmuus. Tämän uuden todellisuuden jo vakiintuneita osatekijöitä ovat Venäjän laiton hyökkäyssota Ukrainaa vastaan, kasvavat geopoliittiset jännitteet, valtiollisten toimijoiden tukemat hybridi- ja kyberhyökkäykset, strategisten kohteiden sabotaasi, ulkomainen tiedonmanipulointi ja häirintä sekä sähköinen sodankäynti – tekijöitä, joihin Euroopan on reagoitava.

Covid-19-pandemia pahensi vallinnutta eriarvoisuutta ja osoitti, että unionin terveystalouden samoin kuin energian, lääkinnällisten tuotteiden, elintarvikkeiden ja kriittisten raaka-aineiden toimitusketjut voivat häiriintyä perustavanlaatuisesti. Nykyisessä ankarassa geopoliittisessä ja taloudellisen kilpailun ja konfliktien värittämässä tilanteessa palvelut ja toimitusketjut ovat entistä alttiimpia taloudelliselle manipuloinnille ja pakkokeinoille.

EU on myös entistä alttiimpi ilmastonmuutoksen ja ympäristön tilan jatkuvan heikentymisen seurauksille ja uusien pandemioiden riskille. Kaikista maanosista Euroopan lämpötila nousee nopeimmin. Se on kärsinyt tuhoisista luonnonkatastrofeista: tulvista, kuivuudesta, metsäpaloista, rannikoiden eroosiosta, helle- ja kylmyysaalloista ja myrskyistä. Jos tilanteeseen ei puututa parantamalla Euroopan yhteiskuntien rakenteellisia riskinhallintavalmiuksia, ilmastonmuutoksen inhimilliset, taloudelliset ja sosiaaliset kustannukset jatkavat kasvamistaan. Niitä aiheuttaa myös lisääntyvä paine, joka on seurausta ilmastonmuutoksen kielteisistä vaikutuksista muualla maailmassa, esimerkiksi kauppareittien ja globaalien toimitusketjujen häiriöistä. Ilmasto, ympäristö ja turvallisuus liittyvät läheisesti toisiinsa.

Eurooppa on reagoinut näihin kriiseihin ennennäkemättömän nopeasti ja päättäväisesti ja osoittanut samalla solidaarisuutta ja häiriönsietokykyä. Se perusti aikailematta terveyshätätilanteiden valmiusviranomaisen, laati suunnitelman covid-19-rokotteiden yhteishankinnoista sekä perusti SURE-välineen¹ ja NextGenerationEU-välineen, joilla lievennetään pandemian taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia. Komissio on toiminut tiennäyttäjänä ottamalla käyttöön ratkaisuja, joilla hillitään energian hintojen voimakasta nousua ja huolehditaan toimitusvarmuudesta muun muassa liikennealan innovoinneilla. Miljoonat ukrainalaispakolaiset ovat saaneet suojan EU:sta ja päässeet osalliseksi EU:n vieraanvaraisuudesta. Eurooppalaiset välineet, kuten unionin pelastuspalvelumekanismi ja Euroopan katastrofivalmiuksien strateginen varasto (rescEU), ovat osoittaneet lisäarvonsa.

Mikään viime vuosien suurista kriiseistä ei ole ollut erillinen tai lyhytkestoinen. Ne ovat osa laajempaa suuntausta, jonka taustalla vaikuttavat pitkän aikavälin muutokset politiikan, talouden, ilmaston, ympäristön ja teknologian aloilla. Euroopalla ei ole varaa vain reagoida, sen on myös ennakoitava.

Nk. Niinistön raportissa² todetaan, että EU:n siviili- ja puolustusvalmiutta vastata tämän päivän lisääntyviin haasteisiin ja tuleviin kriiseihin on kehitettävä kiireesti. Raportissa peräänkuulutettiin ajattelutavan perinpohjaista muutosta ja tunnustettiin, että varautuminen ei ole ainoastaan kansallisen tason vastuu vaan yhteinen eurooppalainen tavoite, joka edellyttää unionilta vahvempaa roolia jäsenvaltioiden tukemisessa ja niiden toimien koordinoimisessa.³

¹ Eurooppalainen hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäinen tukiväline.

² [Safer Together](#) – raportti EU:n siviili- ja puolustusvarautumisen parantamisesta.

³ Tämä strategia nojaa myös EU:n strategiseen ohjelmaan 2024–2029, kesäkuussa 2023, maaliskuussa 2024 ja joulukuussa 2024 annettuihin Eurooppa-neuvoston päätelmiin sekä komission poliittisiin suuntaviivoihin 2024–2029.

Nyt käsillä oleva strategia perustuu Niinistön raporttiin, ja siinä esitetään toimintasuunnitelma varautumisunionin luomiseksi.

Mihin varautumisunionia tarvitaan?

EU on ajan mittaan kehittänyt ja vahvistanut lukuisia välineitään, joilla parannetaan rakenteellista häiriönsietokykyä, jotta voidaan torjua tiettyntyyppisiä riskejä ja reagoida eri alojen kriiseihin. Kokemus on kuitenkin tuonut esiin useita puutteita EU:n varautumisessa.

Ensinnäkin EU:n kriisinhallinta on enimmäkseen reaktiivista, ei niinkään ennakoivaa. Tämä johtuu myös strategisen ennakkoinnin ja varhaisvaroitusvälineiden riittämättömästä käytöstä. Unionin sisäiset ja ulkoiset riskit ja uhat ja niiden kerrannaisvaikutukset yhdistävä arviointi puuttuu.

Toiseksi EU:n kriisinhallintavälineistö on hajallaan eri toimielimissä, yksiköissä ja virastoissa, ja välineiden alakohtaisessa ja rajatylittävässä koordinoinnissa on puutteita. Siviili- ja sotilasalan koordinointi on puutteellista, ja EU:n sisäisten ja ulkoisten toimien välistä yhteyttä on vahvistettava.

Kolmanneksi EU-tason rakenteita ja mekanismeja vaivaa kapea-alaisuus ja resurssipula. Kriisitoimintaa ohjaa koko yhteiskunnan läpileikkaava lähestymistapa, mutta se ei ole tarpeeksi kattava, myöskään yksityissektorin osalta. Unionin rahoitusmekanismit eivät ole tarpeeksi joustavia, ja kansallisten talousarvioiden strateginen yhteensovittaminen on riittämätöntä.

Varautumisunioni tuo lisäarvoa jäsenvaltioiden toimiin, koska se täydentää kansallisia toimia, lisää koordinoitua ja tehokkuutta ja vaalii varautumisen ja selviytymisen kulttuuria niin, että samalla kunnioitetaan kaikilta osin toissijaisuusperiaatetta sekä jäsenvaltioiden kansallista toimivaltaa ja erityispiirteitä. Varautumisunioni tukee jäsenvaltioita niiden velvollisuudessa toimia yhteisvastuun hengessä ja auttaa toisiaan kaikentyyppisissä kriiseissä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 222 artiklan⁴ mukaisesti.

Varautumisunionin päätavoitteena on luoda turvallinen ja häiriönsietokykyinen EU, jolla on tarvittavat valmiudet ennakoida ja hallita uhkia ja vaaroja niiden luonteesta tai alkuperästä riippumatta, varmistaa EU:n kansalaisten riittävä suojelu ja varautumistaso ja säilyttää yhteiskunnan elintärkeät toiminnot kaikissa olosuhteissa. Se edellyttää uudentyypistä varautumisajattelua. On äärimmäisen tärkeää lisätä tietoisuutta ja antaa kaikille sidosryhmille, myös kansalaisille, mahdollisuus huolehtia yksilöllisestä ja kollektiivisesta valmiudestaan.

Paremmiin varautunut Eurooppa edellyttää tiiviimpää koordinoitua jäsenvaltioiden sekä muiden sidosryhmien ja kansainvälisten kumppaneiden kesken. Tämä koskee erityisesti laajentumis- ja naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvia kumppaneita, joiden varautuminen ja häiriönsietokyky ovat avainasemassa oman turvallisuutemme kannalta. EU:n tutkimus- ja innovointialalla on keskeinen rooli, sillä se mahdollistaa jatkuvasti mukautuvat, optimoidut ja viimeisintä kehitystä edustavat ratkaisut kriisitilanteissa. Tutkimus- ja innovointialan olisi investoitava turvallisuusriskejä ja hybridiuhkia koskevaan osaamiseen ja häiriönsietokykyyn myös kansainvälisen yhteistyön puitteissa.

⁴ ”Unioni ja sen jäsenvaltiot toimivat yhdessä yhteisvastuun hengessä, jos jäsenvaltio joutuu terrori-iskun taikka luonnon tai ihmisen aiheuttaman suuronnettomuuden kohteeksi.”

Miten varautumisunioni rakennetaan?

Jotta varautumisunionista tulisi totta, EU:n toiminnassa olevat puutteet on korjattava. Siksi tämän strategian lähtökohtana ovat seuraavat periaatteet:

- = **kaikki vaarat kattava yhtenäinen lähestymistapa**, jota sovelletaan kaikkiin luonnon ja ihmisen aiheuttamiin riskeihin ja uhkiin ja joka kokoaa yhteen kaikki käytettävissä olevat välineet;
- = **kaikki hallinnonalat kattava lähestymistapa**, joka kokoaa yhteen kaikki asiaankuuluvat toimijat kaikilta hallintotasoilta (paikallinen, alueellinen, kansallinen ja EU-taso) ja tukee yhteistyötä, politiikan johdonmukaisuutta ja resurssien jakamista. Sen avulla lisääntyneitä riskejä ja uhkia samoin kuin niiden vuorovaikutusta ja kerrannaisvaikutuksia lähestytään kokonaisvaltaisella tavalla. Siihen kuuluu tuloksellinen yhteistyö siviili- ja puolustusviranomaisten välillä sekä toiminnan sisäisen ja ulkoisen ulottuvuuden integrointi;
- = **koko yhteiskunnan kattava lähestymistapa**, jolla edistetään osallistavaa varautumisen ja selviytymisen kulttuuria. Mukana ovat kansalaiset, paikallisyhteisöt ja kansalaisyhteiskunta, yritykset ja työmarkkinaosapuolet sekä korkeakoulut ja tutkimuslaitokset.

Hyvän varautumistason saavuttaminen maksaa. Siihen tehtävät rahalliset investoinnit maksavat itsensä kuitenkin takaisin pitkäkestoisina hyötyinä, joita saadaan häiriönsietokyvyn kohenemisesta, häiriötilanteiden määrän ja keston vähenemisestä, palautumiseen liittyvien rahoitustarpeiden vähenemisestä ja kilpailukyvyn paranemisesta. EU-tason rahoituksen on oltava joustavaa ja skaalautuvaa, ja sen avulla on voitava torjua kaikkia vaaroja, jotta unioni voi toimia oikea-aikaisesti ja yhteisvastuullisesti kriisin kaikissa vaiheissa omia velvollisuuksiaan ja jäsenvaltioiden velvollisuuksia kaikilta osin noudattaen. Ottamalla varautumiseen ja häiriönsietokykyyn liittyvät näkökohdat huomioon EU:n talousarvio-ohjelmissa alusta alkaen on mahdollista vähentää haavoittuvuuksia ja riskeille altistumista, mikä vähentää korjaavista toimista aiheutuvia kustannuksia.

Jotta varautumisunioni voidaan rakentaa edellä mainittujen periaatteiden mukaisesti, tämä strategia perustuu katastrofivalmius ja -palautuvuustavoitteisiin⁵, jotka liittyvät ennakointiin, varautumiseen, varoittamiseen, reagoimiseen ja turvaamiseen. Strategiassa ehdotetaan toimia seuraaville seitsemälle osa-alueelle:

- ennakointi
- yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen häiriönsietokyky
- väestön varautuminen
- julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö
- siviili- ja sotilasviranomaisten yhteistyö
- kriisinhallintatoimien koordinointi
- häiriönsietokyvyn parantaminen ulkoisten kumppanuuksien avulla.

Strategia sisältää 30 avaintoimea, joilla pyritään saavuttamaan yksi tai useampi edellä lueteltujen osa-alueiden tavoite. Strategian tukena on toimintasuunnitelma (ks. liite).

Strategia täydentää muita EU:n tärkeitä aloitteita, erityisesti sisäisen turvallisuuden strategiaa, vuoteen 2030 ulottuvaa valkoista kirjaa Euroopan puolustuksen tulevaisuudesta, eurooppalaista ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevaa suunnitelmaa, kriittisiä lääkkeitä

⁵ EU:n katastrofivalmiutta ja -palautuvuutta koskevat tavoitteet – Euroopan komissio:https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/european-disaster-risk-management/european-disaster-resilience-goals_en?prefLang=fi.

koskevaa säädöstä, puhtaan teollisuuden ohjelmaa, eurooppalaista valtamerisopimusta, eurooppalaista demokratian kilpeä sekä osaamisunionia ja tasa-arvon unionia. Nämä aloitteet puolestaan täydentävät strategiaa.

1. ENNAKOINTI

Aika on rahaa akuuteissa kriiseissä mutta myös niiden ennakoinnissa. Strateginen ennakointi, tilannetietoisuus ja varhaisvaroittaminen ovat avainasemassa, ja niiden käyttöä on lisättävä. Riskien ja uhkien varhaisella havaitsemisella voidaan voittaa kallisarvoista aikaa ja auttaa välttymään kriiseiltä tai helpottamaan niiden hallintaa ja minimoimaan niiden vaikutukset. Monialaiset EU-tason riskiarvioinnit, jotka perustuvat näyttöön ja tieteellisiin lausuntoihin ja joiden tueksi laaditaan säännöllisesti stressitestejä ja uhka-arviointeja, ovat erottamaton osa ennakointia.

EU:n valmiuksiin pitää kuulua täysin yhteentoimivia, päästä päähän toimivia ja monenlaisia vaaroja havainnoivia varhaisvaroitussjärjestelmiä, joihin syötetään oikea-aikaista ja luotettavaa dataa, jotta päättäjille voidaan paremmin tiedottaa riskeistä ja niiden mahdollisista toisiinsa kytkeytyvistä vaikutuksista.

Riski- ja uhka-arvioinnit yhdistävän, kaikenlaiset vaarat huomioon ottavan lähestymistavan on tarjottava hyödyllisiä näkökulmia päätöksentekoa varten ja näin mahdollistaa määrätietoinen toiminta, jolla EU torjuu uhkia ja reagoi niihin tuloksellisesti. Tällaisessa toiminnassa on sovitettava yhteen kansalliset ja EU-tason riskiarvioinnit, mikä mahdollistaa tietojen ja asiantuntija-analyysien yhdistämisen alat ja rajat ylittävällä tavalla.

Toiminnan jatkuvan kehittämisen olisi nojattava järjestelmälliseen arviointiin, stressitesteihin ja koulutukseen. EU:n kriisinhallintamekanismien ja -välineiden säännöllisillä toimivuustarkastuksilla on voitava i) varmistaa niiden toimivuus ja johdonmukaisuus, ii) mahdollistaa parhaiden käytäntöjen sekä puutteiden ja päällekkäisyyksien tunnistaminen ja iii) auttaa maksimoimaan synergiat ja tehokkuus.

Avaintoimet

1) Laaditaan kattava EU:n riski- ja uhka-arviointi

Täysin yhdenmukainen lähestymistavan varmistamiseksi komissio ja korkea edustaja laativat EU:n virastojen tuella kattavan (eli monialaisen ja erityyppiset vaarat huomioivan) EU:n riski- ja uhka-arvioinnin. Siinä yhdistetään näkemyksiä useilta politiikanaloilta (mm. sisäinen ja ulkoinen turvallisuus), ja se perustuu tieteelliseen analyysiin, EU:n rahoittamaan tutkimukseen ja innovointiin, reaaliaikaisiin varhaisvaroitussjärjestelmiin, satelliittiseurantaan ja paikkatietoihin (esim. Copernicuksen hätätilanteiden hallintapalvelut) sekä jo laadittuihin EU-tason ja kansallisen tason arviointeihin ja yritysmaailman näkemyksiin. Näin kevennetään raportointivelvoitteita, vältetään tarpeetonta hallinnollista raskautta ja tehostetaan toimintaa. Yhtenäisellä tiedustelun analysointikyvyllä (SIAC) tulee olemaan keskeinen rooli jäsenvaltioiden tiedustelutietojen keskitettynä tietopisteenä. Sitä vahvistetaan vuoden 2025 loppuun mennessä kasvattamalla sen resursseja korkean edustajan ja jäsenvaltioiden yhteisen asiakirjan mukaisesti.

Arviointi esitetään tarvittaessa Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

2) Perustetaan päättäjien käyttöön kriisejä kuvaava tulostaulu

Komissio ja korkea edustaja laativat yhteistyössä jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien EU:n virastojen kanssa kriisejä kuvaavan tulostaulun, joka kokoaa yhteen alakohtaiset nopeat hälytysjärjestelmät ja parantaa koordinoitua päättäjien työn helpottamiseksi.

Tätä kattavaa EU:n riski- ja uhka-arviointia ja kriisejä kuvaavaa tulostaulua hyödynnetään komission jäsenten kollegion keskusteluissa, erityisesti turvallisuusasioita käsittelevässä kollegiossa, jotta voidaan syventää ymmärrystä Euroopan turvallisuus- ja strategisesta ympäristöstä ja antaa poliittista ohjausta varautumista ja häiriönsietokykyä koskeville komission toimille.

3) Vahvistetaan hätäavun koordinoitikeskusta

Jotta hätäavun koordinoitikeskus (ERCC) voisi hallita hätätilanteita ja kriisejä nykyistä ennakoivammin, on tarkoitus parantaa sen valmiuksia i) laatia säännöllisiä operatiivisia katsauksia eri alojen erityyppisistä riskeistä, ii) tunnistaa kriisien kerrannaisvaikutukset ja analysoida niitä ja iii) laatia skenaarioita.

4) Laaditaan EU-tason koulutuspaketti ja perustetaan nk. kokemusfoorumi

Jotta voidaan varmistaa koordinoitu ja tuloksellinen kriisivalmius ja -toiminta, komissio ja korkea edustaja laativat paketin, johon kootaan menetelmät ja ohjeet varautumiskoulutuksen tehostamiseksi jäsenvaltioissa. Ne laativat myös kattavan ja osallistavan EU:n laajuisen suunnitelman koulutuksen ja osaamisen kehittämiseksi turvallisuuden, puolustuksen ja kriisinhallinnan aloilla. Tarkoituksena on tarjota ammattilaisille, vapaaehtoisille ja päättäjille tarvittavaa eri alojen asiantuntemusta jäsenvaltioissa. EU:n tasolla on tarkoitus perustaa foorumi kokemusten vaihtamista varten. Tällainen ”kokemusfoorumi” kokoaa yhteen näkemyksiä aiemmista kriiseistä ja kriisitoimista tulevan toiminnan kehittämiseksi.

5) Perustetaan EU:n maanhavainnointipalvelu

EU aikoo perustaa valtiotason toimijoille tarkoitetun maanhavainnointipalvelun (EOGS), joka tarjoaa turvallisia, luotettavia, oikea-aikaisia, pysyviä ja kohdennettuja satelliittimittaustietoja, vahvistaa nykyisiä ja suunniteltuja valmiuksia ja hyödyntää pitkäkestoista kokemusta, jota Copernicuksen käytöstä on saatu hätätilanteiden hallinnan tukemisessa ja turvallisuuden lisäämisessä.

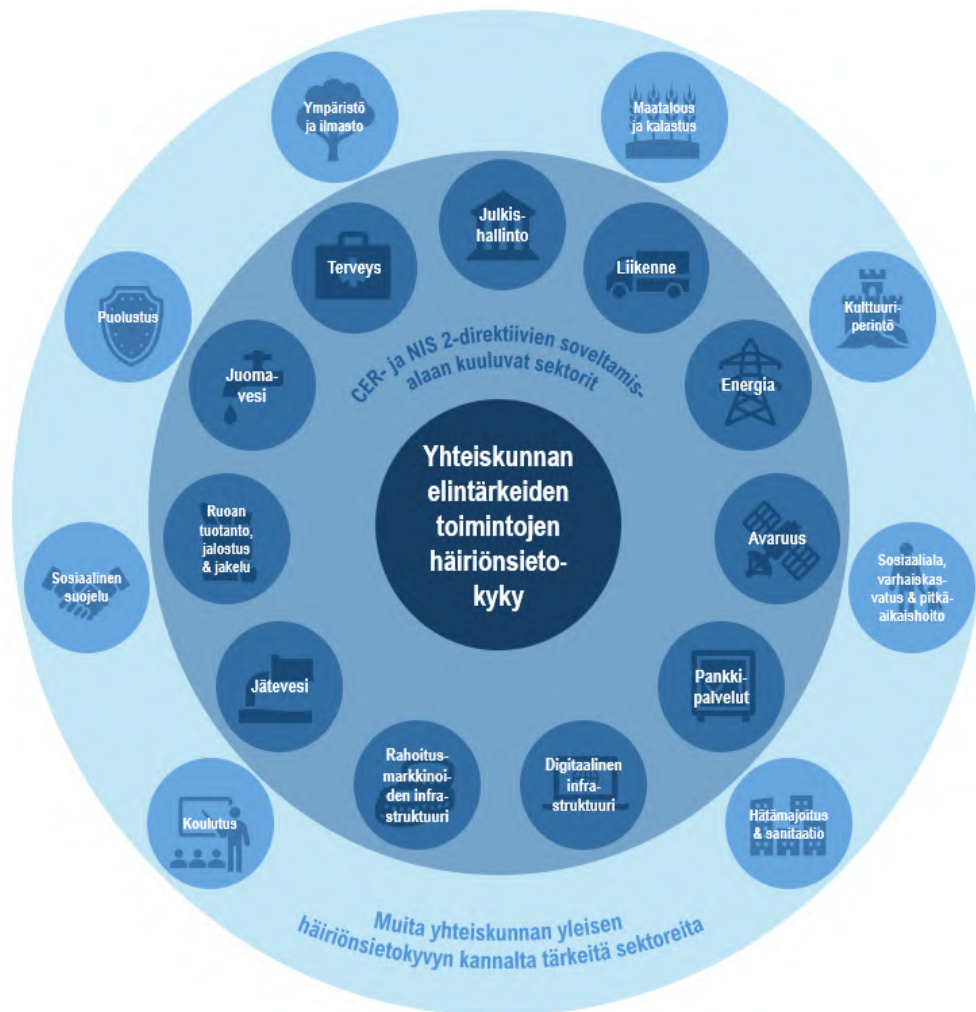
2. YHTEISKUNNAN ELINTÄRKEIDEN TOIMINTOJEN HÄIRIÖNSIETOKYKY

Yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja ovat ne perustavanlaatuiset järjestelmät ja rakenteet, jotka mahdollistavat yhteiskunnan toimimisen ja turvaavat yhteiskunnat, taloudet, kulttuurit ja demokraattiset instituutiot kaikissa olosuhteissa. Näihin toimintoihin kuuluvat ennen muuta EU:n väestön turvallisuus, myös luonnonkatastrofeilta suojeleminen, valtionhallinnon jatkuvuus ja päätöksenteko, demokraattiset prosessit, sosiaalinen yhteenkuuluvuus, talouden vakaus sekä sisäinen ja ulkoinen turvallisuus. Nämä yhdessä muodostavat vakaan ja turvallisen yhteiskunnan perustan.

EU:n nykyinen oikeudellinen kehys⁶ kattaa useimmat alat (ks. kaavio jäljempänä) yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen varmistamiseksi. Kehys pitää sisällään monialaista kriisitilanteiden lainsäädäntöä sekä alakohtaisia valmiussuunnitelmia ja alakohtaista lainsäädäntöä, joilla parannetaan yhteiskuntiemme häiriönsietokykyä esimerkiksi elintarviketurvan, juomaveden, energiahuollon, televiestinnän ja liikenteen, jätehuollon,

⁶ Esim. direktiivi kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä, tarkistettu verkko- ja tietoturvadirektiivi (NIS 2), sähköasetus, asetus kaasun toimitusvarmuudesta, pankkiunioni, digitaalinen häiriönsietokykyä koskeva säädös (DORA), Euroopan laajuinen liikenneverkko (TEN-T), Euroopan terveysunioni ja sisämarkkinoiden hätätilaa ja häiriönsietokykyä koskeva säädös (IMERA).

terveydenhuoltojärjestelmien, rakennusstandardien, luonnonsuojelun, tulvatilanteiden ja rahoituspalvelujen osalta.

Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen ylläpitämiseksi kaikissa olosuhteissa tarvitaan asianmukaiset puitteet. *Ensinnäkin* EU:lla on oltava soveltuvat välineet demokraattisten hallinto- ja päätöksentekoprosessien suojelemiseksi, jotta voidaan varmistaa tehokas riskien lieventäminen ja kriisitoiminta Euroopan tasolla. *Toiseksi* sisämarkkinoiden eheys, jonka osatekijöitä ovat ihmisten, tavaroiden, pääoman ja palvelujen vapaa liikkuvuus sekä järkevä sosiaali-, talous- ja finanssipolitiikka, on avainasemassa pyrittäessä turvaamaan talouden ja rahoitusjärjestelmän vakaus ja häiriönsietokyky. *Kolmanneksi* EU:n on suojeltava ympäristöä sekä edistettävä luontopohjaisia ratkaisuja ja luonnonvarojen kestävää hoitoa. *Neljänneksi* strategisen riippumattomuuden vahvistamiseksi ja haavoittuvuuksien vähentämiseksi EU:n on tehostettava kiertotaloutta, parannettava toimitusketjujen pitkän aikavälin turvallisuutta ja kykyä sietää ulkoisia pakkokeinoja, varmistettava raaka-aineiden, välttämättömien hyödykkeiden ja kriittisten tarvikkeiden saatavuus, optimoitava avaruusresurssien ja -palvelujen käyttö sekä investoitava tutkimukseen ja innovointiin teollisuuden kilpailukyvyyn ja teknologisen johtoaseman ylläpitämiseksi.

Avaintoimet

6) Viedään sisäänrakennetun varautumisen periaate osaksi EU:n politiikkoja ja toimia

Varautumis- ja turvallisuusnäkökohdat huomioidaan kaikissa EU:n säädöksissä, politiikoissa ja ohjelmissa. Poliitikkojen, lainsäädännön ja ohjelmien valmistelussa tai tarkistuksessa se tapahtuu selvittämällä johdonmukaisesti parhaaksi arvioidun toimintavaihtoehdon mahdolliset vaikutukset varautumiseen ja turvallisuuteen. Tätä tuetaan komission poliittisille päättäjille säännöllisesti annettavalla koulutuksella.

Talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa koordinoitua talous- ja sosiaalipolitiikkaa ovat häiriönsietokyvyn ja varautumisen kannalta avainasemassa. Tarvittaessa ohjausjakson puitteissa voidaan arvioida edistymistä myös sellaisten rakenneuudistusten toteuttamisessa, joilla on merkitystä varautumisen kannalta. Varautumisen kannalta ratkaisevassa asemassa olevia talous- ja sosiaalipolitiikkoja voidaan käsitellä yksityiskohtaisemmin maakohtaisissa suosituksissa ja siten kannustaa jäsenvaltioita toteuttamaan kyseiset uudistukset.

Tähän liittyvää hallinnollista raskautta keventämällä ja menettelyjä yksinkertaistamalla varautumistoimista saadaan joustavampia ja tuloksellisempia. Komissio aikoo kartoittaa tarvittavat yksinkertaistamistoimet kaikkia asiaankuuluvia sidosryhmiä kuullen.

Komissio aikoo arvioida EU:n valmiuslain tarvetta ja toteutuskelpoisuutta. Lain tavoitteena on parantaa yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen häiriönsietokykyä sopimalla yhteisistä standardeista ja mitattavissa olevista pitkän aikavälin tavoitteista.

7) Vahvistetaan varautumista koskevat vähimmäisvaatimukset

Prioriteettina on unionin oikeudellisen kehyksen, erityisesti kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskevan direktiivin ja NIS 2 -direktiivin, kiireellinen ja täydellinen saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä ja täytäntöönpano, kuten myös tulevassa sisäisen turvallisuuden strategiassa selitetään. Komissio arvioi näiden direktiivien täytäntöönpanon perusteella, tarvitaanko lisätoimenpiteitä.

Samaan aikaan komissio tekee jäsenvaltioiden kanssa yhteistyötä määrittääkseen muita aloja ja palveluja, jotka eivät kuulu nykyisen lainsäädännön soveltamisalaan mutta joiden suhteen voi olla tarve ryhtyä toimiin. Arvioinnin perusteella komissio esittää suosituksia varautumista koskevista vähimmäisvaatimuksista, joihin lukeutuu muun muassa seurantamekanismi. Kyseinen mekanismi tukee katastrofivalmiutta ja -palautuvuutta koskevia tavoitteita ja täydentää häiriönsietokykyä koskevia Pohjois-Atlantin puolustusliiton (Nato) perusvaatimuksia⁷.

EU:n toimielimet kehittävät omaa sisäistä varautumistaan erityisesti parantamalla suojattua viestintää EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden välillä.

8) Tarkistetaan unionin pelastuspalvelumekanismia

Komissio aikoo tarkistaa unionin pelastuspalvelumekanismia koskevaa lainsäädäntökehystä parantaakseen toiminnan tuloksellisuutta ja tehokkuutta vaikutuksiltaan merkittävässä hätätilanteissa ja kriiseissä, jotka edellyttävät määrätietoisia toimia ja koordinoitua Euroopan tasolla.

9) Tehdään ehdotus EU:n varastointistrategiaksi

Komissio aikoo ehdottaa EU:n laajuista varastointistrategiaa, joka kokoaa yhteen kaikki nykyiset alakohtaiset varastointitoimet. Sillä parannetaan kriittisten resurssien saatavuutta kaikkialla EU:ssa. Kriittisillä resursseilla tarkoitetaan tässä yhteydessä esimerkiksi hätä- ja katastrofiapua, lääketieteellisiä vastatoimia, kriittisiä raaka-aineita, energialaitteita,

⁷ [NATO – Topic: Resilience, civil preparedness and Article 3.](#)

hätämajoitusta sekä mahdollisesti maatalouselintarvikkeita ja vettä. Sillä pyritään yhdistämään EU-tason keskitetyt varannot ja jäsenvaltioiden panostukset, joita tuetaan julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksilla tehokkuuden, skaalattavuuden ja kustannustehokkuuden varmistamiseksi.

Komissio aikoo myös esittää strategian, jolla tuetaan kansanterveysuhkien lääketieteellisiä vastatoimia. Tavoitteena on vahvistaa EU:n terveysturvaa, parantaa EU:n kilpailukykyä ja suojella kansalaisia rajatylittäviltä terveysuhilta, mukaan lukien kemialliset, biologiset, säteily- ja ydinuhat (CBRN). Niitä täydennettäisiin äskettäin ehdotetun kriittisiä lääkkeitä koskevan säädöksen mukaisilla valmiusvarastoihin liittyvillä toimenpiteillä.

10) Tehdään ehdotus ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevaksi suunnitelmaksi

Komissio aikoo esittää eurooppalaisen ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevan suunnitelman, jolla jäsenvaltioita tuetaan ilmastoriskeihin varautumisessa, mikä on omiaan parantamaan EU:n häiriönsietokykyä. Suunnitelma nojaa eurooppalaiseen ilmastoriskien arviointiin ja sisäänrakennetun varautumisen periaatteeseen, jota sovelletaan kaikkiin asiaankuuluviin alakohtaisiin EU:n politiikkoihin ja investointeihin. Suunnitelmalla myös vahvistetaan ilmasto-, ympäristö- ja vesiriskien ennakoivaa hallintaa kaikkialla EU:ssa. Sillä tuetaan rivikansalaisia, yrityksiä ja päättäjiä käyttämällä yhteisiä ilmastoalan viiteskenaarioita.

11) Varmistetaan veden ja muiden kriittisten luonnonvarojen saanti

Vesi, maaperä ja muut luonnonvarat ovat kriittisiä paitsi elintarvikehuollon myös talouden moitteettoman toiminnan kannalta. Euroopan keskuspankin mukaan lähes 75 prosentissa euroalueen yrityksille myönnettyistä pankkilainoista lainansaajina ovat yritykset, jotka ovat erittäin riippuvaisia vähintään yhdestä ekosysteemipalvelusta eli vedestä. Komissio aikoo ehdottaa eurooppalaista vesiresiliensstrategiaa, jossa esitetään askelmerkit vesiturvallisuuden ja -resilienssin varmistamiseksi turvaamalla puhtaan veden saatavuus ja suojelemalla EU:ta paremmin veteen liittyviltä riskeiltä. Strategialla edistetään myös luontopohjaisia ratkaisuja, joilla parannetaan varautumista luonnonkatastrofeihin ja niistä selviytymistä. Osana EU:n biotalousstrategiaa ja kiertotaloussäädöstä komissio pyrkii lisäämään kierto- ja biopohjaisten materiaalien osuutta arvoketjuissamme. Tavoitteena on vähentää EU:n riippuvuutta kriittisten raaka-aineiden tuonnista.

3. VÄESTÖN VARAUTUMINEN

Varautuminen on kollektiivinen vastuu. Viranomaisilla, tiedotusvälineillä, koulutus- ja kulttuurilaitoksilla, nuoriso- ja kansalaisjärjestöillä, työmarkkinaosapuolilla, yrityksillä, paikallisverkostoilla ja -yhteisöillä sekä kansalaisilla on alusta alkaen keskeinen rooli. Vuonna 2024 tehtyjen Eurobarometri-kyselyjen⁸ mukaan lähes puolet (49 %) eurooppalaisista ei koe olevansa hyvin perillä sellaisten katastrofien riskeistä, joilla voisi olla vaikutusta heihin, ja 65 prosenttia heistä tarvitsee enemmän tietoa voidakseen varautua katastrofeihin tai muihin hätätilanteisiin.

Tietoisuus riskeistä ja uhista on erittäin tärkeää, jotta voidaan varmistaa, että EU:n kansalaiset ja yhteisöt osallistuvat aktiivisesti kriisivalmius- ja kriisinhallintatoimiin. Eriarvoisuus on yksi varautumista heikentävä tekijä. Kriisit vaikuttavat suhteettomasti naisiin ja haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin, kuten lapsiin, vanhuksiin, vammaisiin, eri syistä syrjittyihin, köyhiin ja/tai sosiaalisesti syrjäytyneisiin, mikä usein pahentaa heidän valmiiksi epäsuotuisaa asemaansa ja vallitsevaa eriarvoisuutta. Sen vuoksi tasa-arvonäkökohdat on huomioitava

⁸ Käsitukset EU:n kriisinhallinnasta – kesäkuu 2024.

kaikissa varautumistoimissa tasa-arvon unionin periaatteiden ja erityisesti naisten oikeuksien edistämissuunnitelman mukaisesti. Disinformaatio ja ulkomainen tiedonmanipulointi ja häirintä ovat erityisen haitallisia, koska ne heikentävät kansalaisten luottamusta ja voivat pahentaa kriisien vaikutuksia. Myös ongelmat tiedon saannissa heikentävät yhteiskunnan varautumista.

Tarvitaan perusteellista asennemuutosta, jotta yleinen mielipide suosisi varautumisen ja selviytymisen kulttuuria.

Suhtaudutaan suopeasti osallistavaan varautumiseen ja yhteiskunnan ylisukupolvisen häiriönsietokyvyn kasvattamiseen

Varautumiseen tarvitaan yhteiskunnan kaikkien toimijoiden panos. Yhteisöjen luomista ja vapaaehtoistoimintaa olisi tuettava. Sosiaalipalveluilla ja riittävällä sosiaalisella suojelulla olisi varmistettava, ettei ketään jätetä jälkeen varautumisen yhteydessä. Komission ja jäsenvaltioiden olisi parhaisiin käytäntöihin, myös unionin pelastuspalvelumekanismiin liittyviin käytäntöihin, nojaten edistettävä omavaraisuutta ja psykologista selviytymiskykyä sekä huolehdittava siitä, että kaikenikäiset kansalaiset ja kotitaloudet ovat paremmin varautuneita.

Komissio valmistelee Euroopan siviilipuolustusmekanismia⁹ ja tarkastelee siinä yhteydessä kaikkia kriisien ja katastrofien hallinnan osa-alueita, jotta voidaan tukea yhteiskunnallisen tietoisuuden lisäämistä ja panostaa kansalaisten riskikasvatukseen.

Lisätään kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia

Kansalaisten ja yhteisöjen on kaikkialla EU:ssa saatava laadukasta ja luotettavaa tietoa, heillä/niillä on oltava tarvittavat taidot arvioida saatavilla olevaa tietoa, heidän/niiden on voitava osallistua aktiivisesti kriisien ehkäisyyn ja oltava riittävän varautuneita reagoimaan niihin. Osaamisunionissa korostetaan, kuinka kouluilla, opettajilla, nuorisotyöntekijöillä ja valmentajilla on tärkeä rooli digi- ja medialukutaidon, kriittisen ajattelun ja kansalaisvaikuttamisen edistämässä ja demokratiakasvatuksessa. Työmarkkinaosapuolet voivat ratkaisevalla tavalla tukea näitä varautumistoimia muun muassa välittämällä työntekijöille tietoa ja kouluttamalla heitä. Jotta ulkomaista tiedonmanipulointia ja disinformaatiota voitaisiin torjua järjestelmällisemmin, siinä olisi hyödynnettävä kaikki ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän vastaisen EU-välineistön, digipalvelusäädöksen ja valmisteilla olevan eurooppalaisen demokratian kilven tarjoamat mahdollisuudet.

Tehostetaan väestön varoittamista ja kriisiviestintää

EU:n tasolla tapahtuvaa väestön varoittamista samoin kuin helposti saatavilla olevia ja osallistavia kriisiviestintäjärjestelmiä, joita käytetään sekä ennen kriisiä (riskiviestintä) että sen aikana (kriisiviestintä), on parannettava, jotta voidaan tavoittaa kaikki ihmiset (ikään, kieleen, vammaisuuteen, oikeudelliseen asemaan jne. katsomatta) kaikissa olosuhteissa. Tuoreet kokemukset kriiseistä osoittavat, että toimet on kohdistettava erityisesti haavoittuviin väestöryhmiin, syrjittyihin, köyhiin ja sosiaalisesti eristyneisiin sekä ulkomaalaisiin (matkailijat, kausityöntekijät, siirtolaiset) ja että disinformaatiota on torjuttava. EU:n digitaalisen identiteetin lompakon¹⁰ puitteissa voitaisiin kehittää yleinen varoitustoiminto

⁹ Siviilipuolustusmekanismin käsite ei vaikuta terminologiaan, jota jäsenvaltiot käyttävät välineistä tai mekanismeista, joiden sisältö on verrattavissa siihen, mitä tässä strategiassa kutsutaan siviilipuolustusmekanismiksi.

¹⁰ EU:n digitaalisen identiteetin lompakko mahdollistaa turvallisen, luotettavan ja yksityisen sähköisen tunnistautumisen kaikille Euroopassa. Jokainen jäsenvaltio tarjoaa kaikille kansalaisilleen, asukkailleen ja

häätätilanteissa annettavia ilmoituksia varten. Näin valtioilla olisi käytössään yksinkertainen ja varmennettu tapa viestiä suoraan kansalaisten kanssa ja antaa varoituksia.

Tarjotaan käyttöön kriittistä osaamista ja varmistetaan työvoiman liikkuvuus kriisien aikana

Kuten osaamisunionissa korostetaan, kriittisiä toimintoja koskevat tulokselliset koulutuspolitiikat ovat avainasemassa pyrittäessä varmistamaan, että työntekijöillä on vaadittavaa osaamista ja että heitä voidaan käyttää häätätilanteissa missä tahansa EU:n alueella.

Komissio tekee jäsenvaltioiden ja työmarkkinaosapuolten kanssa yhteistyötä i) varmistaakseen ammattitaitoisen henkilöstön saatavuuden ja liikkuvuuden häätätilanteissa laatimalla puitteet työntekijöiden ja vapaaehtoisten nopealle lähettämiseksi kaikkialla EU:n alueella ja ii) lisätäkseen urapolkujen vetovoimaa pelastuspalvelun, terveydenhuollon, ja turvallisuuden aloilla.

Avaintoimet

12) Parannetaan varhaisvaroitussjärjestelmiä

Komissio aikoo laatia yhdessä jäsenvaltioiden kanssa PreparEU-aloitteen puitteissa ohjeet, joilla tuetaan jäsenvaltioiden viestintää erilaisista riskeistä ja tilanteista ennen kriisiä ja sen aikana. Copernicuksen häätätilanteiden hallintapalvelut ja valmisteilla oleva Galileon hätävaroitussatelliittipalvelu (EWSS) tarjoavat kansallisille pelastuspalveluviranomaisille pääsyn satelliittivälitteisiin varhaisvaroitustietoihin, jotta ne voivat jakaa varoitusviestejä suoraan väestölle.

13) Lisätään tietoisuutta riskeistä ja uhista

Komissio aikoo ehdottaa vuosittain vietettävää EU:n varautumispäivää, joka olisi tunnustus kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten ja yhteisöjen pyrkimyksille parantaa varautumista ja lisätä tietoisuutta siihen liittyvistä väestön tarpeista. Tätä täydennetään muilla viestintätoimilla, kuten ohjeilla siitä, miten viestitään erilaisista riskeistä ja tilanteista, myös haavoittuvassa asemassa olevien väestöryhmien tarpeista. Ohjeet laaditaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Oma tärkeä roolinsa on myös strategisen viestinnän ja tiedon manipuloinnin torjunnan työkalupakeilla sekä tietoisuutta lisäävillä ohjelmilla, joista esimerkkeinä voidaan mainita kansalaispaneelit, EUvsDisinfo-portaali ja verkkokampanjat.

14) Laaditaan ohjeet väestön vähintään 72 tuntia kestävän omavaraisuuden saavuttamisesta

Äärimmäisten häiriöiden tapauksessa alkuvaihe on kaikkein kriittisin. Komissio aikoo ehdottaa jäsenvaltioille ohjeita siitä, miten niiden väestö voi saavuttaa omavaraisuuden vähintään 72 tunnin ajaksi. Nämä PreparEU-aloitteen puitteissa laadittavat ohjeet kattavat välttämättömyystarvikkeiden varastoinnin, kriisisuunnittelun, hätämajoituksen saatavuuden sekä maa- ja avaruuspohjaiset ja muut toimenpiteet ihmisten, eläinten ja omaisuuden suojelemiseksi kriisitilanteissa. Ohjeiden tiimoilta on tarkoitus järjestää kohdennettuja kampanjoita ja muita toimia. EU:n uusi verkkoalusta tarjoaa kansalaisille ja matkailijoille räätälöityä ja helposti saatavilla olevaa tietoa mahdollisista riskeistä ja käytännön toimista niiden lieventämiseksi.

15) Sisällytetään varautumiseen liittyviä toimia koulujen opetussuunnitelmiin ja opetushenkilöstön koulutukseen

yrityksilleen vähintään yhden lompakon, jonka avulla he/ne voivat todistaa henkilöllisyytensä sekä tallentaa, jakaa ja allekirjoittaa tärkeitä sähköisiä asiakirjoja turvallisesti. EU:n digitaaliset lompakot tulevat käyttöön matkapuhelinsovelluksissa ja muissa laitteissa vuoden 2026 lopusta alkaen.

Komissio aikoo laatia osaamisunionin hengessä ohjeet opetussuunnitelmien kehittämiseen varhaiskasvatuksesta alkaen. Tavoitteena on tukea varautumiseen liittyvien perustaitojen, kuten medialukutaidon, hankkimista aktiivisen ja tietoon perustuvan kansalaisuuden mahdollistajana ja keskeisenä disinformaation ja tiedon manipuloinnin torjuntakeinona. Opettajat saavat käyttöönsä materiaalia ja heille tarjotaan mahdollisuuksia ammatilliseen kehittämiseen eurooppalaisella kouluopetusfoorumilla.

16) Edistetään varautumistoimia nuoriso-ohjelmissa

Varautuminen viedään uutena painopisteenä EU:n nuoriso-ohjelmiin, esimerkiksi Euroopan solidaarisuusjoukkoihin ja Erasmus+ -ohjelmaan. Tavoitteena on edistää varautumista, selviytymiskykyä, osallistumista demokraattiseen toimintaan ja kansalaisvaikuttamista. Lähtökohtana on alhaalta ylöspäin suuntautuva lähestymistapa, jolla organisaatioita ja laitoksia (esim. yliopistot, koulut, ammattioppilaitokset, aikuiskoulutuskeskukset sekä nuoriso- ja urheilujärjestöt) kannustetaan hakemaan rahoitusta.

17) Houkutellaan osajia nostamaan EU:n varautumistasoa

Huippututkijoiden houkuttelevuus Eurooppaan on paitsi keino parantaa EU:n häiriönsietokykyä ja varautumista pitkällä aikavälillä myös sen ehdoton edellytys. EU:n onkin kiireesti kartoitettava konkreettisia toimenpiteitä tutkijoiden houkuttelemiseksi.

EU:n osajareservi tukee työnhakijoiden rekrytointia EU:n ulkopuolelta, mikä saattaa helpottaa ammattitaitoisten työntekijöiden asemaa heidän hakiessaan työtä EU:sta varautumiseen liittyvillä kriittisillä aloilla, joilla on työvoimapula. Myös osaamiskumppanuuksia voitaisiin hyödyntää etsittäessä ammattitaitoista työvoimaa varautumiseen liittyville kriittisille aloille, ja niiden puitteissa voidaan investoida myös alan osaamisen kehittämiseen kumppanimaissa.

4. JULKISEN JA YKSITYISEN SEKTORIN YHTEISTYÖ

Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö on yksi EU:n varautumisen pääpilareista. Sen avulla varmistetaan, että kaikkien alojen resursseja, asiantuntemusta ja innovaatioita hyödynnetään tuloksellisesti ja tehokkaasti. Maataloudella, kalastuksella, teollisuudella ja yritystoiminnalla on keskeinen rooli yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen ja keskeisten palvelujen ylläpitämisessä. Yksityinen sektori on entistä alttiimpi ilmasto- ja ympäristöriskeille ja niistä aiheutuville kasvaville kustannuksille (esim. äärimmäisiin sääilmiöihin kytkeytyvät vakuutusmaksut, omaisuuserien menetykset ja muut taloudelliset vahingot) sekä turvallisuushille, kuten toimitusketjujen häiriöille ja kyberhyökkäyksille. Edistämällä julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä EU voi paremmin ennakoida riskejä, turvata välttämättömyystarvikkeiden saannin ja suojella strategista riippumattomuuttaan.

Tehostetaan julkisen ja yksityisen sektorin jäseneltyä yhteistyötä varautumisasioissa

EU:n, viranomaisten ja teollisuuden olisi vahvistettava mekanismeja, joilla edistetään i) kohdennettua kaksisuuntaista tiedonvaihtoa, ii) osallistumista strategista ennakoitua koskeviin aloitteisiin, iii) yhteistä koulutusta ja iv) koordinoitua reagointia kriiseihin. EU:n olisi nykyisten järjestelyjen pohjalta vahvistettava julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia kriittisten toimitusten ja palvelujen turvaamiseksi strategisten varastojen, yhteishankintojen, puitesopimusten, hankintalähteiden monipuolistamisen ja kiertotalouteen perustuvien ratkaisujen avulla. Näin voidaan vähentää maailmanlaajuisista markkinahäiriöistä aiheutuvia riskejä. Lisäksi tarvitaan julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä, jotta voidaan vastata luonnonkatastrofien varalta vakuuttamisen aiheuttamaan yhä suuremmaksi käyvään haasteeseen EU:ssa. Vakuutusurvassa olevan vajeen odotetaan kasvavan entisestään ilmastonmuutoksen aiheuttamien riskien lisääntymisen vuoksi. Komissio aikoo selvittää

ratkaisuja tämän vajeen pienentämiseksi, tarvittaessa ryhtymällä toimiin Euroopan keskuspankin ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ehdotusten pohjalta.

EU:n nykyisissä investointiohjelmassa ja valmiuksien kehittämissä ohjelmissa olisi yrityksiä ja jäsenvaltioita tuettaessa huomioitava varautumisnäkökohdat ja näin täydennettävä politiikkatoimia, joilla sisäänrakennetun varautumisen periaate pyritään juurruttamaan taloudelliseen päätöksentekoon.

EU:n on osaamisunionin puitteissa edistettävä julkisten ja yksityisten organisaatioiden välistä yhteistyötä kyberturvallisuuden kaltaisilla strategisilla aloilla ja varmistettava, että työvoiman koulutukseen liittyvä kysyntä ja tarjonta kohtaavat.

Avaintoimet

18) Perustetaan julkisen ja yksityisen sektorin varautumistyöryhmä

Komissio perustaa varautumistyöryhmän, joka saa taustatukea teollisuusfoorumilta, Enterprise Europe Network -verkostolta, eurooppalaiselta klusteriverkostolta¹¹ ja muilta olemassa olevilta rakenteilta. Se kokoaa yhteen tärkeimmät sidosryhmät, jotka edustavat viranomaisia, teollisuutta, yrityksiä, rahoituspalveluja, tiedeyhteisöä, työmarkkinaosapuolia ja kansalaisyhteiskuntaa. Työryhmän tarkoituksena on i) tehdä yhteistyötä elintärkeiden toimintojen ja keskeisten palvelujen jatkuvuuden hallinnan parantamiseksi, ii) vaihtaa tietoja toimitusketjun haavoittuvuuksista ja häiriöistä, iii) tarjota ohjeita, kehyksiä ja kannustimia, joilla yksityisiä toimijoita autetaan varmistamaan varautumista koskevien vähimmäisvaatimusten täytyminen, iv) koordinoita hillitsemistoimia kaikilla kriittisillä aloilla, jotka tarjoavat yhteiskunnan elintärkeät toiminnot takaavia keskeisiä palveluja, ja v) tukea kriisiviestintää.

19) Laaditaan julkisen ja yksityisen sektorin hätätilaprotokollia

Komissio tarkistaa yhdessä jäsenvaltioiden kanssa asiaankuuluvia lainsäädäntö- ja toimintakehyksiä, jotta hätätilanteessa voidaan sallia kohdennettu oikeudellinen ja rahoituksellinen jousto, myös julkisia hankintoja koskevien sääntöjen osalta. Tällainen jousto käsittää perusteltuja ja aikasidonnaisia poikkeuksia, joilla varmistetaan kriittisten materiaalien, tavaroiden ja palvelujen nopea saatavuus ja turvataan kriittiset tuotantolinjat. Hätätilanneprotokollien avulla komissio ja jäsenvaltiot laativat julkisen ja yksityisen sektorin varautumistyöryhmässä yksityisen sektorin kriittisille toimijoille puitteet koordinoitua varautumisyhteistyötä varten.

20) Tarkistetaan julkisia hankintoja koskevaa kehystä

Komissio aikoo ehdottaa julkisia hankintoja koskevan kehyksen tarkistamista nykyisen kehyksen ja aiemmista kriiseistä, myös covid-19-pandemiasta, saatujen kokemusten pohjalta. Tarkistuksella pyritään vahvistamaan varautumista parantamalla toimitusvarmuutta tärkeimmissä arvoketjuissa erityisesti kriisiaikoina. Hätätilanteita varten on jo olemassa erityissäännöksiä. Hankintaviranomaiset voivat esimerkiksi lyhentää määräaikoja menettelyjen nopeuttamiseksi.

21) Perustetaan tutkimuksen turvallisuuteen keskittyvä eurooppalainen osaamiskeskus

¹¹ Eurooppalainen klusteriverkosto on eri puolilla EU:ta toimivien teollisuusklustereiden yhteistyöverkosto, joka edistää innovointia, kilpailukykyä ja häiriönsietokykyä luomalla yhteyksiä yritysten, tutkimuslaitosten ja viranomaisten välille. Se tukee monialaista yhteistyötä, helpottaa tiedonvaihtoa ja parantaa toimitusketjun turvallisuutta erityisesti strategisilla teollisuudenaloilla.

Tutkimus ja innovointi ovat erityisen alttiita ulkomaiselle sekaantumiselle, turvallisuusriskeille ja hybridiuhkille. Tutkimuksen turvallisuuden parantamista koskevan neuvoston suosituksen¹² mukaisesti komissio aikoo perustaa tutkimuksen turvallisuuteen keskittyvän eurooppalaisen osaamiskeskuksen, joka kokoaa näyttöä ja antaa tukea jäsenvaltioille ja T&I-toimijoille.

5. SIVIILI- JA SOTILASVIRANOMAISTEN VÄLINEN YHTEISTYÖ

EU:ssa on varauduttava laajamittaisiin ja monialaisiin häiriötilanteisiin ja kriiseihin, jotka vaikuttavat yhteen tai useampaan jäsenvaltioon, mukaan lukien aseellisen hyökkäyksen mahdollisuus. Useimmissa kriisitilanteissa päävastuu on kansallisilla siviiliviranomaisilla. Yhä useammassa tilanteissa (esim. terveysalan hätätilanteet, äärimmäiset sääilmiöt sekä hybridi- ja kyberhyökkäykset) siviiliviranomaiset tarvitsevat kuitenkin sotilaallista tukea. Aseellisessa hyökkäyksessä asevoimat tarvitsisivat siviiliapua valtion ja yhteiskunnan toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi. Sen vuoksi on parannettava siviili- ja sotilaspuolen toimijoiden välistä yhteistyötä kummankaan toimivaltaa kyseenalaistamatta ja täydessä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Laajamittaisissa harjoituksissa on lisäksi usein ongelmana niiden hajanaisuus, liian vähäinen käyttö sekä se, etteivät niihin osallistu johdonmukaisesti kaikki asiaankuuluvat siviili- ja sotilasalan sidosryhmät.

Kehitetään strategista ja kestävästä pelotevaikutusta

Jotta voitaisiin ehkäistä turvallisuutta horjuttavia häiriötilanteita ja kriisejä ja reagoida niihin aiempaa tuloksellisemmin ja torjua vihamielisiä toimijoita, EU:n on käytettävä kaikkia välineitään, joita ovat muun muassa i) kyberdiplomatia, ii) ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän torjuntavälineistö, iii) hybridityökalut, iv) avaruusuhkien torjuntamekanismi ja v) siviili- ja sotilasyhteisöjen käytettävissä olevat puolustusvoimavarat, tarvittaessa myös ennakoivat suojaustoimet kansainvälisen oikeuden sallimissa rajoissa.

Korkea edustaja ja komissio aikovat laatia strategioita, joilla torjutaan EU:ta uhkaavia toimijoita ja reagoidaan näiden harjoittamaan hybridi- ja kybertoimintaan sekä tiedonmanipulointiin ja häirintään. Tiivis koordinointi Naton¹³ ja muiden samanmielisten kumppaneiden kanssa on välttämätöntä, jotta voidaan tehostaa torjunnan vaikutusta ja saada uhkatoimijat luopumaan aikeistaan.

Parannetaan siviili- ja sotilaspuolen yhteentoimivuutta

EU jatkaa keskinäistä avunantoa (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU-sopimus) 42 artiklan 7 kohta) ja yhteisvastuuta (SEUT-sopimuksen 222 artikla) koskevien lausekkeiden täytäntöönpanoa ja vahvistaa yhteistyötä Naton kanssa myös siinä tapauksessa, että Naton peruskirjan 5 artikla aktivoidaan. Voidakseen toimia yhdessä yhteisvastuun hengessä SEUT-sopimuksen 222 artiklan mukaisesti EU:n on voitava hyödyntää kaikkia käytettävissä olevia keinoja ja voimavaroja jäsenvaltioiden tukemiseksi. Tähän voivat kuulua jäsenvaltioiden yhteiseen käyttöön asettamat sotilaalliset voimavarat.

Edistetään kaksikäyttöisyyttä

EU:n on omaksuttava kaksikäyttönäkökulma kaikissa infrastruktuuri-investoinneissaan ja voimavarojen suunnittelussaan ('kaksikäyttö' tarkoittaa sekä sotilas- että siviilitoimijoiden käyttöön soveltuvaa). Esimerkkejä tästä ovat sotilasvoimavarojen liikkuvuus,

¹² Neuvoston suositus tutkimuksen turvallisuuden parantamisesta: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=OJ:C_202403510.

¹³ Noudattaen sovittuja avoimuuden, vastavuoroisuuden ja osallistavuuden periaatteita kaikilta osin ja kunnioittaen molempien organisaatioiden päätöksenteon riippumattomuutta ja menettelyjä.

joukkoevakuoinnit, suojattu viestintä ja suojatut yhteydet, merenkulun turvallisuus, kybervalmiudet sekä avaruusresurssit ja -palvelut. EU:n olisi komission ja Euroopan puolustusviraston (EDA) toteuttamien toimien pohjalta jatkossakin edistettävä kaksikäyttöinfrastruktuuria sekä sellaisia viestintäjärjestelmiä, kuljetus- ja muuta kalustoa, varastoja, lääketieteellisiä vastatoimia, energiahuoltoa ja teknologioita, jotka palvelevat sekä siviili- että sotilastarpeita.

Avaintoimet

22) Sovitaan kattavista siviili- ja sotilaspuolen varautumisjärjestelyistä

Komissio ja korkea edustaja laativat siviili- ja sotilaspuolen varautumisjärjestelyt, joilla selkeytetään EU:n toimielinten, elinten ja virastojen sekä jäsenvaltioiden tehtäviä, vastuualueita ja prioriteetteja häiriötilanteisiin ja kriiseihin varautumisessa ja reagoimisessa. Järjestelyjä täydennetään pysyväisohjeilla, joilla parannetaan koordinoitua EU-toimijoiden ja jäsenvaltioiden välillä. Lähtökohdaksi otetaan pysyvän rakenteellisen yhteistyön (PRY) puitteissa toteutetut hankkeet, vuoteen 2030 ulottuva valkoinen kirja Euroopan puolustuksen tulevaisuudesta, analyysi unionin pelastuspalvelumekanismista olevista selviytymiskyvyn ja toimintavalmiuksien puutteista ja sotilaallisia voimavaroja koskeva yleistavoitteiden edistymisluekko. Myös komission työ Euroopan siviilipuolustusmekanismin luomiseksi tukee näitä järjestelyjä.

EU vahvistaa henkilöstön operatiivista yhteistyötä Naton kanssa kaikissa kriisitilanteissa hybridikampanjoista aseelliseen hyökkäykseen.

23) Laaditaan kaksikäyttöä koskevat suunnittelu- ja -investointistandardit

Komissio ja korkea edustaja määrittävät yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa kaksikäyttöinfrastruktuurin ja -resurssit kaikissa jäsenvaltioissa sen varmistamiseksi, että investoinneilla tuetaan siviilien selviytymiskykyä, yhteiskunnan turvallisuutta ja sotilaallisia tarpeita toisiaan vahvistavalla tavalla sotilaallisten vaatimusten pohjalta. Lisäksi komissio määrittelee kaksikäyttötoimia koskevat standardit, joissa otetaan huomioon sekä siviili- että sotilaspuolen vaatimukset toimien suunnittelussa. Komissio ja korkea edustaja tukevat jäsenvaltioita, jotta ne Euroopan laajuisen liikenneverkon infrastruktuuria rakentaessaan tai parantaessaan pohtisivat, onko tarpeen, tarkoituksenmukaista ja käytännössä mahdollista mennä siviililiikennettä koskevia standardeja pidemmälle niin, että otetaan huomioon joukkojen ja materiaalin sotilaallisten kuljetusten paino, koko tai laajuus Naton sotilaallisten vaatimusten mukaisesti. Huomiota kiinnitetään kansainvälisen oikeuden, myös kansainvälisen humanitaarisen oikeuden, asettamiin erityisvaatimuksiin ja velvoitteisiin.

EU pyrkii laatimaan ja edistämään teknisiä standardeja ja ottaa siinä soveltuvin osin huomioon olemassa olevat Naton standardit, jotka sovelletaan sellaisen infrastruktuurin ja sellaisten resurssien ja tuotteiden suunnitteluun, jotka soveltuvat siviili- ja sotilaskäyttöön.

24) Järjestetään säännöllisiä EU-harjoituksia kokonaisvaltaisen varautumisen edistämiseksi

Komissio ja korkea edustaja järjestävät säännöllisiä EU:n laajuisia kokonaisvaltaisia ja monialaisia varautumisharjoituksia. Harjoitusten tarkoituksena on testata päätöksentekoa, koordinoitua ja operatiivisia toimia EU:ssa ja eri aloilla, myös SEU-sopimuksen 42 artiklan 7 kohdan ja SEUT-sopimuksen 222 artiklan soveltamisaloilla. Jäsenvaltioille tämä tarjoaa mahdollisuuden kytkeä kansalliset harjoituksensa EU-tason harjoituksiin, mikä edistää rajatylittävää yhteistyötä ja yhdenmukaistaa toimia. Komissio ja neuvosto järjestävät erillisiä tiettyihin skenaarioihin perustuvia harjoituksia, joiden tarkoituksena on testata ja parantaa päätöksentekomenettelyjä monitahoisissa ja suurissa kriiseissä sekä havaita rakenteelliset

haavoittuvuudet. Tarvittaessa harjoituksiin osallistuu yksityisen sektorin ja EU:n kansainvälisten kumppaneiden edustajia.

6. KRIISITOIMINTA

Kriisitoiminnan tehokas koordinointi on äärimmäisen tärkeää hätätilanteissa. Viime vuosikymmenen aikana on EU on perustanut kiihtyvällä tahdilla uusia rakenteita ja välineitä, joilla se tukee jäsenvaltioita ennen kriisiä, sen aikana ja sen jälkeen.

Komissiossa ERCC:llä on jo keskeinen rooli kriiseissä, luonnonkatastrofeissa ja ihmisen aiheuttamissa katastrofeissa. Näissä tilanteissa se tukee sekä EU:n toimielimiä että jäsenvaltioita. ERCC varmistaa unionin pelastuspalvelumekanismien ympärivuorokautisen operatiivisen valmiuden niin varautumisen kuin reagoinninkin osalta ja palvelee jäsenvaltioita ja EU:ta tilanteissa, joissa joudutaan aktivoimaan joko poliittisen kriisitoiminnan integroidut järjestelyt (IPCR) tai yhteisvastuulauseke.

Euroopan ulkosuhdehallinto varmistaa erilaisilla mekanismeilla EU:n koordinoitun ja oikea-aikaisen reagoinnin sellaisiin ulkoisiin kriiseihin ja hätätilanteisiin, jotka vaikuttavat EU:n turvallisuusehtoihin. Yksi näistä mekanismeista on kriisinhallintakeskus (CRC), jonka tehtävänä on huolehtia EU:n henkilöstön turvallisuudesta ja edustustojen toiminnan jatkumisesta kriisitilanteissa sekä tukea jäsenvaltioita konsuliviranomaisten panosta edellyttävissä kriisitilanteissa. CRC vastaa johdonmukaisuudesta ja koordinoinnista kerättyä tilannetietoisuutta tukevia tietoja kriisitilanteessa ja kokoaa tätä varten kaikki asiaankuuluvat yksiköt korkean edustajan alaisuuteen.

Neuvostossa IPCC-järjestelyillä tuetaan koordinoitua päätöksentekoa suurissa ja monitahoisissa kriiseissä. Ne helpottavat jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten yhteistä tilannetietoisuutta ja ovat osoittautuneet joustaviksi ja skaalautuviksi viime vuosina.

Useimmat näistä mekanismeista ovat edelleen sidoksissa yhteen politiikanalaan, kun taas kriisit ovat yhä useammin monialaisia. Sen vuoksi on tarpeen tehostaa nykyisten mekanismien ja välineiden koordinoitua.

Parannetaan keskitetyn ja monialaisen kriisitoiminnan koordinoitua ja valmiuksia

EU:n on vahvistettava kriisitoiminnan koordinoitua olemassa olevia rakenteita hyödyntäen. Koordinoitumekanismia, kuten IPCC-järjestelyjä, komission sisäistä kriisinkoordinointimekanismia (ARGUS), ERCC:tä ja ulkosuhdehallinnon alaista kriisinhallintakeskusta, on parannettava, jotta niillä voidaan vastata tuleviin haasteisiin. IPCC-järjestelyjen optimointi paitsi parantaisi EU:n ja jäsenvaltioiden valmiuksia aktivoida yhteisvastuulauseke (SEUT-sopimuksen 222 artikla) myös tekisi aktivoinnista yksinkertaisempaa.

EU:n on parannettava reagoitavalmiuksiaan ja kasvatettava strategisia kriisivarantojaan, kuten varastoja ja mobilisoitavia voimavaroja, jotta voidaan paikata kriittiset puutteet ja varmistaa nopea reagointi, myös hybridihyökkäyksiin. Tähän kuuluvat suojatut viestintäkanavat ja eurooppalaisen kriittisen viestintäjärjestelmän perustaminen.

Euroopan siviilipuolustusmekanismien valmistelut ovat omiaan vahvistamaan monialaisia toimintavalmiuksia. EU:n ulkoinen toiminta on kytkettävä tiiviimmin sisäisiin kriisitoimintavalmiuksiin.

Avaintoimet

25) Perustetaan EU:n koordinoitakeskus kriisitilanteita varten

Komissio perustaa kriisitilanteita varten EU:n koordinoitikeskuksen, joka nojaa ERCC:n rakenteisiin ja asiantuntemukseen. ERCC hoitaa jatkossakin pelastuspalvelutehtäviä, jotka ovat elintärkeitä kriiseihin reagoitaessa. Sen tavoitteena on jatkaa ja laajentaa jäsenvaltioille annettavaa tukea kriisien monialaisten seurausten hallintaan. Tavoitteeseen päästään tehostetun suunnittelun, kattavampien analyysien ja lisääntyneen tilannetietoisuuden avulla.

ERCC:n puitteissa toimivalla kriisien koordinoitikeskuksella on oma roolinsa komissiossa mutta myös yhteistyötahojen tukemisessa jäsenvaltioissa. Painopiste on kriisien seurausten ennakoinnissa ja hallinnassa eri aloilla. Jotta ulkoinen toiminta ja sisäinen kriisitoiminta voitaisiin kytkeä tiiviimmin toisiinsa, kriisitilanteita varten perustettava EU:n koordinoitikeskus koordinoi toimintaansa tarkkaan ulkosuhdehallinnon ja varsinkin CRC:n kanssa. Ulkosuhdehallinnon roolia rajoittamatta kriisien koordinoitikeskus i) tavoittelee kaikilla tasoilla yhteisymmärrystä kriiseistä ja niiden vaikutuksista eri aloihin ja koko väestöön, ii) helpottaa eri aloilla tehtävää työtä tarjoamalla kriisinhallintatukea tehtävää johtaville yksiköille ilman, että se ottaa hoitaakseen alakohtaisia vastuita ja iii) seuraa yleisiä kriisitoimia ja huolehtii samalla siitä, että neuvosto saa jatkuvaa palautetta muun muassa IPCR-järjestelyjen välityksellä.

26) Tehostetaan rescEU:ta eli EU:n avustusvalmiusreserviä

Lentosammutusvalmiuden ja muiden rescEU:n valmiuksien menestyksen innoittamana komissio aikoo varmistaa olemassa olevien valmiuksiensa (lentosammutus, lääkintä, CBRN, tilapäismajoitus, kuljetus, energia) ylläpidon ja mahdollisen kasvattamisen. Se aikoo myös saattaa päätökseen eurooppalaisen kenttäsaaralan valmistelutyöt. Komissio arvioi yhdessä jäsenvaltioiden kanssa näiden strategisten varantojen laajentamista sellaisten muunlaisten valmiuksien osalta, joissa on havaittu puutteita (esim. kriittisen infrastruktuurin korjaaminen ja televiestintä).

7. PARANNETAAN HÄIRIÖNSIETOKYKYÄ ULKOISTEN KUMPPANUUKSIEN AVULLA

EU:n ja jäsenvaltioiden turvallisuus ja häiriönsietokyky kytkeytyvät entistä tiiviimmin kumppaneidemme, varsinkin laajentumis- ja naapurisuuspolitiikan piiriin kuuluvien kumppaneidemme, häiriönsietokykyyn, koska ne kamppailevat samankaltaisten globaalien kriisien ja haasteiden kanssa. Ne ovat usein hybridihyökkäysten ja muun vihamielisen toiminnan kohteena, mukaan lukien ulkomaisten vihamielisten toimijoiden taloudelliset pakkokeinot, joita käytetään kohteiden haavoittuvuuksien ja riippuvuuksien välineellistämiseksi. Yhteistyö kumppaneidemme kanssa kriisien ennakoimiseksi ja niihin varautumiseksi ja reagoimiseksi hyödyttää molempia osapuolia, on osoitus EU:n solidaarisuudesta ja vähentää radikaalisti muualla puhkeavien kriisien kerrannaisvaikutusten tai heijastusvaikutusten riskiä EU:ssa.

Geopoliittisen tilanteen muuttuessa yhä epävakammaksi ja ilmastonmuutoksen ja globaalien terveyden kaltaisten haasteiden lisääntyessä EU:n ja sen jäsenvaltioiden olisi jatkossakin solmittava ja syvennettävä räätelöityjä ja kaikkia osapuolia hyödyttäviä kahden- ja monenvälisiä kumppanuuksia muun muassa lisäämällä yhteistyötä ja tukemalla EU:n ehdokas- ja naapurimaita. EU:n olisi myös tehtävä enemmän tehokkaan monenvälisyyden toteutumiseksi erityisesti Natossa ja Yhdistyneissä kansakunnissa (YK).

Viedään häiriönsietokyky ja varautuminen osaksi EU:n ulkoista toimintaa

EU:n olisi kehitettävä molemminpuolista häiriönsietokykyä kumppaneidensa kanssa erityisesti ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän sekä hybridi- ja kyberuhkien torjumiseksi muun

muassa seuraavilla aloilla: i) taloudellinen turvallisuus, kauppa ja investoinnit, ii) yhteiskuntien, oikeusvaltion ja instituutioiden häiriönsietokyky, iii) kulttuuriperintö, iv) terveysturva ja pandemioihin varautuminen, v) ilmastonmuutos ja ympäristön tilan heikkeneminen, vi) energia, vii) liikenne ja varmat toimitusreitit, viii) kehitysapu ja humanitaarinen apu¹⁴ ja ix) katastrofiriskien vähentäminen, katastrofivalmius ja ennakoivat toimet. Jotta häiriönsietokykyä voidaan parantaa maailmanlaajuisesti, EU:n toimet olisi sovitettava YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin ja niillä olisi tuettava YK:n puiteissa laadittua katastrofiriskien vähentämistä koskevaa Sendain kehystä.

Avaintoimet

27) Edistetään molemminpuolista häiriönsietokykyä ehdokasmaiden kanssa

EU edistää molemminpuolista häiriönsietokykyä ehdokasmaiden kanssa muun muassa ottamalla ne mukaan asiaankuuluviin EU:n varautumisaloitteisiin ja kriisinhallintakehykseen laajentumispolitiikan välityksellä ja niiden asteittaista yhdentymistä koskevan prosessin mukaisesti. EU tehostaa yhteistyötä näiden maiden kanssa varautumisen, häiriönsietokyvyn, kriisinhallinnan, turvallisuuden ja puolustuksen aloilla, erityisesti yhteistyötä ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän sekä hybridi- ja kyberuhkien torjumiseksi.

28) Integroidaan varautumis- ja selviytymisajattelu kahdenvälisiin kumppanuuksiin ja monenvälisiin instituutioihin

EU aikoo käyttää turvallisuus- ja puolustuskumppanuuksien ja yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan operaatioiden kaltaisia välineitä tehostaakseen varautumista ja häiriönsietokykyä koskevaa yhteistyötä tärkeimpien kumppanimaiden kanssa. EU:n on tarkistettava ja vahvistettava kriisiviestintäverkostojaan näiden kumppaneiden kanssa eri puolilla maailmaa voidakseen auttaa niitä reagoimaan monitahoisiin kriiseihin ja hätätilanteisiin.

Monenvälistä yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen ja alueellisten kumppaneiden, erityisesti YK:n ja sen erillisvirastojen, kanssa on tarkoitus tehostaa. Osana YK:n kanssa tehtävää yhteistyötä tuetaan rauhanturvaamista ja -rakentamista, konfliktien ehkäisemistä, vakauttamista ja konflikteista elpymistä keinona parantaa häiriönsietokykyä EU:n ja YK:n vuosiksi 2025–2027 asettamien yhteisten painopisteiden mukaisesti. Lisäksi EU aikoo jatkossakin parantaa varautumista kehitysavun ja humanitaarisen avun avulla, koska ne ovat avainasemassa pyrittäessä parantamaan heikoimmassa asemassa olevan väestön selviytymiskykyä ja ratkomaan epävakauden perimmäisiä syitä.

29) Integroidaan varautumis- ja häiriönsietokykyajattelu Naton kanssa tehtävään yhteistyöhön

Varautumis- ja selviytymisajattelu viedään osaksi EU:n ja Naton jäsenneiltyä vuoropuhelua, vastavuoroista tiedottamista ja koulutusta. Erityistä huomiota aiotaan kiinnittää sotilasvoimavarojen liikkuvuuteen, ilmastoon ja turvallisuuteen, kehittyvään murrokselliseen teknologiaan sekä kyber-, avaruus- ja puolustusteollisuuteen. Varautumista ja häiriönsietokykyä edistetään henkilöstövaihdolla, jonka aihealueita ovat hybridiuhat, ulkomainen tiedonmanipulointi ja häirintä, merenkulun turvallisuus, operatiivinen yhteistyö ja kumppaneiden valmiuksien kehittäminen.

30) Parannetaan molemminpuolista häiriönsietokykyä ulkoisilla talous- ja kehityspolitiikoilla

¹⁴ Kansainvälisiä humanitaarisia periaatteita ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta kaikilta osin noudattaen.

EU aikoo parantaa molemminpuolista häiriönsietokykyä kumppaneidensa kanssa ja vähentää liiallisia riippuvuuksia ulkoisten talous- ja kehityspolitiikkojensa avulla. Tätä tuetaan merkittävillä aloitteilla, joista esimerkkeinä voidaan mainita Global Gateway, naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline (NDICI – Globaali Eurooppa), liittymistä valmisteleva väline III ja valmisteilla oleva uusi Välimeren aluetta koskeva sopimus. Työtä edistetään myös monipuolistamalla ja vahvistamalla toimitus- ja arvoketjujen integroimista kumppanimaissa vapaakauppasopimusten, puhtaan kaupan ja puhtaiden investointien kumppanuuksien, raaka-aineita koskevien strategisten kumppanuuksien ja digitaalisten kumppanuuksien avulla.

PÄÄTELMÄT JA SEURAAVAT VAIHEET

Ihmisen aiheuttamien ja luonnonkatastrofien lisääntyessä ja Euroopan turvallisuusnäkökymien heikentyessä EU:n ja sen jäsenvaltioiden on kiireesti parannettava varautumistaan. Vaikka jäsenvaltiot ovat jatkossakin pelastuspalvelun, varautumisen ja kriisitoiminnan ensisijaisia toimijoita, strategiassa esitetään visio varautumisunionista, jonka mukaisesti EU:n tuki täydentää kansallisia toimia. Yhdessä olemme tehokkaampia ja joustavampia ja pystymme ennakoimaan ja reagoimaan paremmin kaikilla asiaankuuluvilla aloilla selkeän vastuunjaon ansiosta. Joustavat välineet auttavat jäsenvaltioita reagoimaan odottamattomiin hätätilanteisiin. Varautumisunionin valmistelut ovat omiaan tekemään EU:sta osallistavamman, kilpailukykyisemmän ja vauraamman. Näin Eurooppa voi hyödyntää kaikki mittakaava- ja tehokkuusedut, jotka saadaan toimimalla yhdessä unionin tasolla.

Strategian täytäntöönpanoa tullaan seuraamaan säännöllisesti. Neuvostolle ja Euroopan parlamentille tiedotetaan säännöllisesti täytäntöönpanon edistymisestä.

Komissio kehottaa neuvostoa ja Euroopan parlamenttia tekemään komission ja korkean edustajan kanssa yhteistyötä strategian ja toimintasuunnitelmassa esitettyjen toimien toteuttamiseksi.

Yhdessä voimme rakentaa turvallisemman ja häiriöitä paremmin sietävän Euroopan.